

Spis treści opracowania

1. Dane ogólne
  - 1.1 Podstawa opracowania
  - 1.2 Przedmiot opracowania
  - 1.3 Zakres opracowania
  - 1.4 Wykorzystana dokumentacja
  - 1.5 Wizje lokalne
2. Opis konstrukcji bramy
3. Uszkodzenia bramy
4. Ogólny opis metody naprawy i zabezpieczenia konstrukcji bramy
  - 4.1 Konstrukcja murowa
    - 4.1.1 Wzmacnianie stref zarysowanych
    - 4.1.2 Reprofilacja ubytków cegły
    - 4.1.3 Kolorystyczne scalenie naprawionej powierzchni filarów bramy
    - 4.1.4 Zabezpieczenie górnej powierzchni filarów i sklepień.
  - 4.2 Naprawa stalowych elementów bramy.

Załącznik 1 Dokumentacja fotograficzna

- Fot.1 Elewacja wschodnia – widok ogólny
- Fot.2 Elewacja wschodnia – część północna
- Fot.3 Elewacja wschodnia – część środkowa
- Fot.4 Elewacja wschodnia – część południowa
- Fot.5 Filar północny, środkowy, zarysowanie w styku nowej i starej części muru, od strony południowej
- Fot.6 Filar środkowy, południowy, zarysowanie w styku nowej i starej części muru oraz pod wypełnieniem, od strony północnej
- Fot.7 Filar południowy, środkowy, zarysowanie w styku nowej i starej części muru oraz pod wypełnieniem, od strony północnej
- Fot.8 Filar południowy, środkowy, zarysowanie w styku nowej i starej części muru oraz pod wypełnieniem, od strony północnej
- Fot.9 Filar południowy, środkowy, zarysowanie w styku nowej i starej części muru oraz pod wypełnieniem, od strony północnej
- Fot.10 Filar północny, skrajny, zarysowanie na elewacji wschodniej
- Fot.11 Filar północny, skrajny, zarysowanie na elewacji wschodniej, część górna
- Fot.12 Filar północny, skrajny, zarysowanie na elewacji wschodniej, część dolna
- Fot.13 Elewacja wschodnia i południowa, uszkodzenia muru
- Fot.14 Elewacja zachodnia – część północna
- Fot.15 Elewacja zachodnia – część środkowa
- Fot.16 Elewacja zachodnia – narożnik południowy
- Fot.17 Elewacja zachodnia – narożnik południowy
- Fot.18 Elewacja zachodnia – narożnik północny
- Fot.19 Filar północny, środkowy, zarysowanie w styku nowej i starej części muru, od strony północnej
- Fot.20 Filar północny, środkowy, zarysowanie w styku nowej i starej części muru, od strony południowej
- Fot.21 Elewacja zachodnia – część dolna filara środkowego
- Fot.22 Korozja belki górnej ościeża środkowej części bramy
- Fot.23 Korozja belki górnej ościeża środkowej części bramy
- Fot.24 Korozja belki górnej ościeża środkowej części bramy widok od zachodu
- Fot.25 Korozja belki górnej ościeża środkowej części bramy
- Fot.26 Uszkodzenia metalowej części bramy środkowej, przy filarze południowym
- Fot.27 Korozja belki górnej ościeża południowej części bramy
- Fot.28 Uszkodzenia metalowej części bramy – szczegół
- Fot.29 Uszkodzenia metalowej części bramy – szczegół
- Fot.30 Uszkodzenia metalowej części bramy – szczegół
- Fot.31 Uszkodzenia metalowej części bramy – szczegół
- Fot.32 Uszkodzenia metalowej części bramy – szczegół górnej belki ościeża w wejściu południowym

Fot.33 Uszkodzenia metalowej części bramy – szczegóły

Fot.34 Uszkodzenia metalowej części bramy – szczegóły górnej belki ościeża w wejściu północnym

Fot.35 Uszkodzenia metalowej części bramy

Fot.36 Uszkodzenia metalowej części bramy

Załącznik 2. Karty technologiczne materiałów do zabezpieczeń.

1. Dane ogólne
- 1.1 Podstawa opracowania
Ekspertyza została opracowana na zlecenie

- 1.2 Przedmiot opracowania
Przedmiot opracowania stanowi murowana konstrukcja bramy wejściowej, usytuowanej murze Cmentarza Żydowskiego, równoległym do ul. Zmiennej. Lokalizacja bramy została pokazana na szkicu 1.

Szkic 1 Lokalizacja bramy

- 1.3 Zakres opracowania
Celem opracowania jest określenie stanu technicznego elementów konstrukcji bramy oraz określenie zakresu niezbędnych prac zabezpieczających.
  - 1.4 Wykorzystana dokumentacja
W opracowaniu wykorzystano poniższe dokumenty:
Dok.1 Majewski Robert Brutt Technologies, Nowoczesna metoda naprawy, wzmocnienia i stabilizacji uszkodzonych konstrukcji murowych niemieckiej firmy BRUTT SAVER®, Poradnik wykonawcy, Katalog techniczny, standardowe naprawy. Częstochowa 2007
  - 1.5 Wizje lokalne
Autor opracowania dokonał w listopadzie 2009 wizji lokalnych w trakcie których dokonano inwentaryzacji uszkodzeń bramy i wykonano dokumentację fotograficzną.
2. Opis konstrukcji bramy
Brama wykonana została jako trójnawowa, w której dwie nawy boczne stanowią wejścia dla pieszych a nawa środkowa stanowi trakt wjazdowy na cmentarz. W murowanych filarach zamocowane są stalowe elementy furt i skrzydła bramy wjazdowej.
Ogólny widok bramy od strony wschodniej został pokazany na szkicu 2. Widok boczny bramy został pokazany na szkicu 3. Szczegóły bramy zostały pokazane w załączniku 1.

Szkic 2 Widok bramy od strony wschodniej

Szkic 3 Widok bramy od strony południowo zachodniej

3. Uszkodzenia bramy

Stwierdzono następujące uszkodzenia elementów konstrukcji bramy:

Zarysowania pionowe na wschodniej powierzchni bramy. Rysy o rozwarciu do 5mm, usytuowane równoległe do pionowej krawędzi filara – fot.10 do fot.12-zał.1

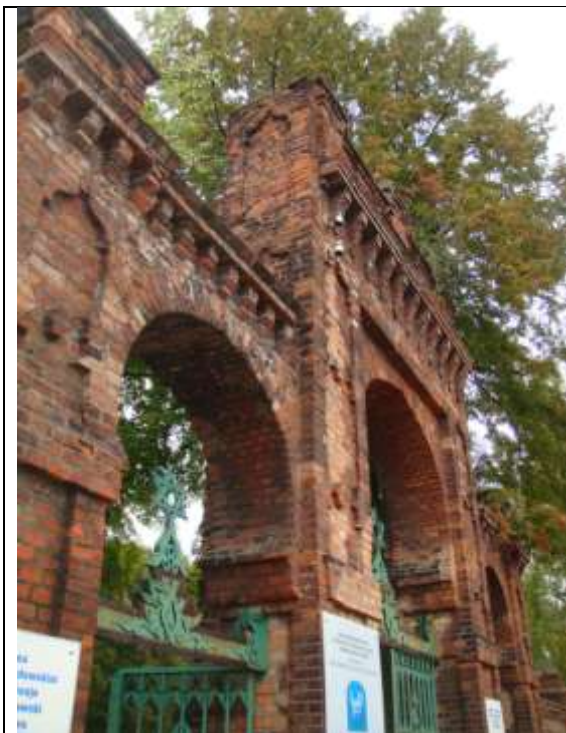
Szkic 4

Zarysowanie na bocznej powierzchni filara. Zarysowanie w styku z nowo uzupełnianymi częściami filara (rysa o rozwarciu do około 3mm) i pionowa rysa w osi filara (rysa o rozwarciu do 2mm), poniżej wypełnienia. Fot. 5 do fot.9, fot 19, fot.20 w zał.1.

Szkic 5

Ubytki cegły i powierzchniowe zniszczenie cegły i zaprawy w górnych częściach elementów konstrukcji ściany. Na górnej krawędzi ściany zakorzeniły się rośliny, - fot.13, fot.16, fot.17.

Szkic 6

Ubytki cegły i powierzchniowe zniszczenie cegły i zaprawy w dolnych częściach elementów konstrukcji ściany – fot.21.

Szkic 7

Korozja elementów stalowych wrót bramy – fot.22, fot.23 do fot.25, fot.31 do fot.36

Szkic 8

	<p>Ubytki stalowych elementów bramy – fot.28 i fot.30.</p> <p>Szkic 9</p>
---	---

Stan konstrukcji bramy nie zagraża bezpieczeństwu osobom znajdującym się w jej pobliżu, wymaga natomiast działań zapewniających jej trwałość.

4 Ogólny opis metody naprawy i zabezpieczenia konstrukcji bramy

4.1 Konstrukcja murowa

Przy konserwacji filarów i sklepień bramy należy w pierwszej kolejności przeprowadzić prace wzmocniające strefy zarysowane i w dalszej kolejności należy dokonać reprofilacji ubytków, scalenia kolorystycznego powierzchni ceglanych i ich zabezpieczenia oraz napraw i uzupełnienia obróbek górnych krawędzi ścian.

4.1.1 Wzmocnianie stref zarysowanych

Wzmocnienia należy dokonać zgodnie z zasadami systemu wzmocnień Brutt Server – dok.1.

W przypadku gdy rysa przebiega w przybliżeniu pionowo, w odległości nie większej niż 500mm od krawędzi filara należy zastosować sposób odpowiadający wzmocnianiu narożników zewnętrznych ściany (punkt a). W przypadku rys usytuowanych dalej niż 500mm od krawędzi ściany (filara) należy zastosować wzmocnianie krzyżowe.

Tym samym sposobem wzmocniać ewentualne zarysowania na dolnych powierzchniach łuków bramy.

a. Wzmocnianie narożników zewnętrznych

Procedura naprawy

- oznaczyć położenie otworów na zewnętrznym boku ściany
- w oznaczonych miejscach wywiercić otwory o średnicy 16mm i głębokości gwarantującej zakotwienie pręta Brutt Saver Profile min 200mm poza rysą,
- otwory przeczyścić powietrzem i przepłukać wodą

Montaż kotew:

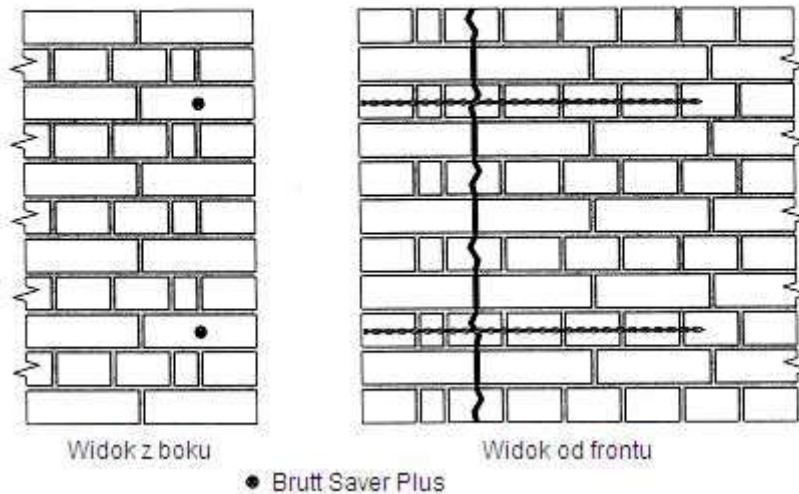
- przygotować zaprawę Brutt Saver Powder i napełnić nią pistolet iniekcyjny zaopatrzony w odpowiednią dyszę (rurka o odpowiedniej średnicy i długości),
- wprowadzić dyszę na pełną głębokość do otworu i pompować zaprawę, powoli wycofując dyszę z otworu; pistolet poddać lekkiemu naciskowi tak, aby wszystkie pustawe miejsca zostały wypełnione zaprawą Brutt Saver Powder.,
- w wypełniony zaprawą otwór wkręcić kotew o średnicy 8mm.

Wskazówki

- kotwy montować w pionowych odległościach co 350mm,
- minimalna odległość końcówek kotew poza pęknięcie nie mniejsza niż 200mm,
- otwory pod kotwy projektować w jednej trzeciej grubości ściany
- jeżeli pęknięcie występuje po obu stronach elewacji,. Dodatkowo, w co trzeciej warstwie zamontować Brutt Saver Profile w szczelinach wyfrezowanych dookoła narożnika.

CF-06

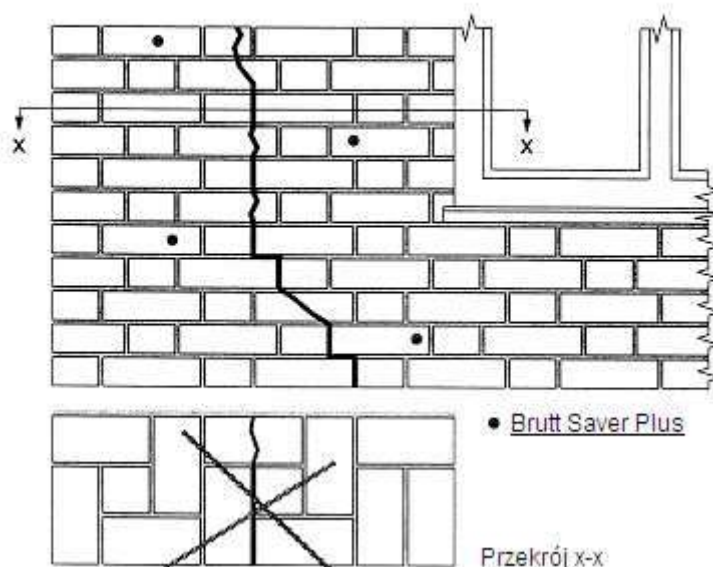
Szkic 10 Wzmacnianie narożników

b. Wzmacnianie krzyżowe pękniętych ścian

Procedura naprawy

- w wyznaczonych punktach wywiercić otwory o średnicach 14mm (dopasowanych do średnicy pręta $\phi 8$ Brutt Saver Profil).
- otwory oczyścić powietrzem i przepłukać wodą,
- do końcówki pistoletu iniekcyjnego z zaprawą (rurka o odpowiednio dobranej średnicy i długości) włożyć kotwę z pręta Brutt Saver Profil o średnicy 8mm.
- końcówkę pistoletu włożyć do oporu w otwór i pompować zaprawę razem z kotwą. W trakcie pompowania końcówkę pistoletu wycofywać z otworu, po zamontowaniu kotwy. Stosować zaprawę Brutt Saver Powder, naddatek zaprawy usunąć szpachelką; z otworu usunąć zaprawę na głębokość min 10mm
- otwór wypełnić masą reprofilacyjną firmy Remmers, o kolorze cegły,

CF-04

Szkic 11 Wzmacnianie krzyżowe

Wskazówki:

- kotwy montować pod kątem około 45° do kierunku płaszczyzny pęknięcia (w płaszczyźnie poziomej,
- wiercenie rozpoczynać w odległościach nie mniejszych niż 225mm od pęknięcia
- kąt wiercenia tak dobrać by kotwa przechodziła przez pęknięcie w jednej trzeciej grubości ściany,
- kotwy wprowadzać naprzemiennie, z przeciwnych stron pęknięcia, w odległościach około 450mm (między kotwami po jednej stronie).

4.1.2 Reprofilacja ubytków cegły

Zaleca się zastosowanie produktów firmy Remmers Polska do oczyszczenia elewacji – Fassadenreiniger-paste i produkty do uzupełnienia niedużych ubytków w cegle – Restauriemortel PL. Do uzupełnienia spoin zaleca się środek Fugenmortel PL. Znaczne ubytki w cegle należy uzupełnić przez przypowierzchniową wymianę cegieł na cegły o podobnej strukturze, kolorze i właściwościach. Zaleca się dokonać ponownej wymiany wyjątkowo niestarannie usytuowanych cegieł w strefach mocowania skrzydeł bram i furtek.

4.1.3 Kolorystyczne scalenie naprawionej powierzchni filarów bramy

Ewentualne kolorystyczne scalenie elewacji należy wykonać z zastosowaniem farb krzemianowych w kolorze uzgodnionym z konserwatorem zabytków w nawiązaniu do kolorystyki istniejącej ściany.

4.1.4 Zabezpieczenie górnej powierzchni filarów i sklepień.

Po oczyszczeniu z roślin i luźnych elementów, zabezpieczyć górne poziome powierzchnie ściany zaprawą Fugenmortel PL.

Uwaga:

Stosowanie środków firmy Remmers uzgodnić z przedstawicielem technicznym firmy.

4.2 Naprawa stalowych elementów bramy.

Należy oczyścić stalowe elementy z istniejących powłok farby i rdzy. Elementy uszkodzone przez korozję (głównie górne ramiaki bram i furtek wzmocnić blachą o grubości min 2mm.

Sprawdzić stan zawiasów i zamków, usuwając ewentualne uszkodzenia. Elementy stalowe pomalować farbami silikonowymi. Kolor i rodzaj farby ustalić z konserwatorem zabytków.